

Takie patronaty to ja lubię!

2023-11-22

Zmierzający nam powoli do końca 2023 r. miał kilkoro patronów blisko związanych z Krakowem: Jana Matejkę, Jerzego Nowosielskiego, Włodzimierza Tetmajera i Wisławę Szymborską. Nie były to bynajmniej patronaty jedynie symboliczne, bo zadziało się dzięki nim w kulturze (nie tylko krakowskiej) naprawdę dużo.

Rok Matejki i Nowosielskiego

Muzeum Narodowe w Krakowie zaprosiło na wystawy „Matejko. Malarz i historia” (można ją oglądać jeszcze do 7 stycznia 2024 r.) oraz „Nowosielski. W setną rocznicę urodzin”. Galeria Sarmach (zainicjowała Rok Jerzego Nowosielskiego) przygotowała wystawę „Pracownia Jerzego Nowosielskiego”. Artysta stał się także częścią projektu „Widok na krakowian”, realizowanego na wystawie stałej „Kraków od początku, bez końca” w Pałacu Krzysztofory, głównej siedzibie Muzeum Krakowa. Konferencję „Nowosielski. Profeta z Krakowa” zorganizowała krakowska Akademia Sztuk Pięknych.

Rok Tetmajera

Muzeum Krakowa zainicjowało Rok Włodzimierza Tetmajera (w setną rocznicę jego śmierci) i koordynowało trwające cały rok różnorodne wydarzenia edukacyjne (znalazło się wśród nich miejsce na przykład na sadzenie malw). Zorganizowało też konferencję „Oblicza Włodzimierza Tetmajera”. Kulminacją obchodów stała się wystawa „Włodzimierz Tetmajer. Siła barw i temperamentu” oraz towarzyszące jej wydawnictwo pod tym samym tytułem. A zakończy Rok Tetmajera (podobnie jak rozpoczęło) Kołędowanie z Tetmajerem 28 grudnia 2023 r. Korowód kołędniczy wyruszy z Rydlówki, a następnie tramwajem będzie zmierzał w kierunku Rynku Głównego, przemaszkuje śpiewając dookoła niego, wystąpi na scenie Targów Bożonarodzeniowych i skieruje się do Pałacu Krzysztofory.

Rok Szymborskiej

Rok Wisławy Szymborskiej (w 100. rocznicę jej urodzin) uczcili oczywiście wydawcy i czytelnicy noblistki. Nakładem Znaku ukazały się: „Wiersze wszystkie”, „Zabawy Literackie” i nowe wydanie „Wszystkich lektur nadobowiązkowych”. Agora wznowiła „Pamiętkowe rupiecie. Biografię Wisławy Szymborskiej” Anny Bikont i Joanny Szczęsnej. Nakładem Wydawnictwa a5 ukazała się książka „Krynicy, to przecież dla Was! Listy i karteczki 1966-2011”, a Zygaki wydały „Szalik. O Wisławie Szymborskiej dla dzieci” Michała Rusinka. Wkładem Piwnicy Pod Baranami w jubileusz była „Wisława Szymborska. Wystawa ilustracji”, a Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie zaprosił na studencko-doktorancką konferencję „Szymborska wielostronnie. W stulecie urodzin noblistki”. Było też oczywiście mnóstwo innych wydarzeń, także nowohuckich, w tym spacer literacki „Wisława Szymborska a konteksty nowohuckie” (jak już kiedyś pisałem, stałem się dzięki niemu nowohuckim śladem Wisławy Szymborskiej) czy „Majówka z Szymborską” – wieczór poetycki w nowohuckiej Cafe Nowa Księgarnia (ochrzczonej ostatnio przez media mianem krakowskiej Central Perk, w której spotykali się bohaterowie serialu „Przyjaciele”). Przy ul. Karmelickiej otwarto Park im. Wisławy Szymborskiej z efektownym murałem z wierszy i wycinanek noblistki. Po Krakowie jeździł też tramwaj Szymborskiej, a piosenki skomponowane do jej tekstów przez Miuosha usłyszeliśmy

**Magiczny
Kraków**

podczas Wianków 2023. Kolekcję inspirowaną poezją noblistki wypuściło też Medicine. Wisława Szymborska stała się także twarzą tegorocznej edycji Targów Książki w Krakowie. Uff, działa się!

Rok Miłosza

I będzie się z pewnością działa także w roku 2024. W gronie jego patronów znalazł się kolejny polski noblista Czesław Miłosz (w przyszłym roku przypada 20. rocznica jego śmierci), który mieszkał i tworzył w Krakowie. Jego książki ukazują się nakładem Znak i Wydawnictwa Literackiego, z pewnością doczekamy się więc specjalnych edycji. WL jest także wydawcą dzieł kolejnego z patronów 2024 – Witolda Gombrowicza (w 2024 r. przypada 120. rocznica jego urodzin), więc i tu możemy się zapewne spodziewać literackich niespodzianek.

Takie patronaty to ja rozumiem! I lubię!

PS Wszystkich pominiętych organizatorów rozmaitych wydarzeń przepraszam, ale felieton ma niestety ograniczenia objętościowe.

Ryszard Kozik – z urodzenia i zamieszkania nowohucianin, były dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum Krakowa